

Akademik Türkçe: Dünü, Bugünü, Yarını*

Academic Turkish: Its Past, Present and Future

Dursun DEMİR¹

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı.
dursundemir@omu.edu.tr

Makale Türü/Article Types: Araştırma Makalesi/ Research Article
Makalenin Geliş Tarihi: 08.05.2024 **Yayına Kabul Tarihi:** 09.10.2024

ÖZ

Araştırmanın amacı, akademik Türkçe üzerine yapılmış ampirik (görgül, birincil) çalışmaların incelenmesidir. Araştırma kapsamında, 90'ı makale, 78'i tez, 34'ü bildiri ve 15'i kitap bölümü olmak üzere toplam 217 ampirik çalışmaya ulaşılmıştır. Veriler, doküman analizi yöntemi ile toplanmış ve verilerin değerlendirilmesinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Çalışmaların analizlerinden elde edilen veriler üç genel tema içerisinde değerlendirilmiştir: (1) bağlam ve katılımcılar, (2) çalışmanın konusu, (3) araştırma yöntemi ve veri kaynakları. Yapılan analizler sonucunda en çok çalışmanın yapıldığı üç konu şu şekilde sıralanmıştır: Akademik dilin özellikleri, öğretim ve akademik Türkçe ders kitapları inceleme. Çalışmaların veri kaynağı olarak daha çok metinleri kullandığı, nitel yöntemleri tercih ettiği, dil becerileri bağlamında yazmaya odaklandığı ve ana dili olarak Türkçe öğretiminden ziyade yabancı dil olarak Türkçe öğretimi bağlamında gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Bu sonuçların, ilgili araştırmacıların alana daha aşına olmalarına, güncel araştırma eğilimleri konusunda bilgilenmelerine ve araştırılması gereken konular hakkında bilinçli kararlar almalarına yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Akademik Türkçe, Akademik Türkçe Konuları, Akademik Söylem, Bilim Dili, Bilimsel Metin

ABSTRACT

This research was carried out to examine empirical studies on academic Turkish. A total of 217 empirical studies, including 90 articles, 78 theses, 34 papers, and 15 book chapters were found on the subject. Data was collected by document analysis method and content analysis technique was used to analyse them. The data obtained from the analysis of the studies were presented across three broad themes, namely, (1) contexts and participants, (2) research foci, (3) research methodology and data sources. The results show that there are three topics on which most studies

***Alıntılama:** Demir, D. (2024). Akademik Türkçe: Dünü, bugünü, yarını. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44(3), 2189-2221.

have been carried out: Features of the academic discourse, instruction and evaluation of academic Turkish textbooks. It has been seen that the studies mostly use texts as data sources, prefer qualitative methods, focus on writing in terms of language skills, and are carried out in the context of teaching Turkish as a foreign language rather than teaching Turkish as a mother tongue. It is thought that these results will help relevant researchers become more familiar with the field, be informed about current research trends and make informed decisions about the topics that need to be researched.

Keywords: *Academic Turkish, academic Turkish topics, academic discourse, language of science, scientific text.*

GİRİŞ

Akademik amaçlı dil öğretimi, akademik ortamlarda kullanılan dil betimlemelerini, kullanımlarını ve öğretimini merkeze alması bakımından günlük/genel dil öğretiminden ayrılmaktadır. Benesch'in (2008) İngilizce özelinde 1960lı yıllarda başladığını ifade ettiği akademik dil öğretimini Hyland (2018, s. 383-384), "hedef akademik grupların belirli dil özelliklerini, söylem uygulamalarını ve iletişim becerilerini belirlemeye dayanan ve öğrencilerin ihtiyaçlarını ve uzmanlıklarını dikkate alan bir dil eğitimi yaklaşımı" olarak tanımlamaktadır. Bu kavram, akademik ortamlarda çalışanların iletişim ihtiyaçlarını ve uygulamalarını merkeze alan dil araştırmalarını ve dil öğretimini kapsamaktadır. Akademik dil öğretimi, uygulamalı dilbilimin bir dalıdır ve dinleme materyalleri tasarlamaktan doktora tez savunma sınavlarının söylem özelliklerini belirlemeye kadar bir dizi etkinliği içerir (Hyland ve Shaw, 2016).

2002 yılından beri akademik amaçlı İngilizce makaleleri yayımlayan Journal of English for Academic Purposes² dergisi, yayınlarında dilbilim, uygulamalı dilbilim ve eğitim konularının akademik amaçlar için İngilizce perspektifinden ele alınabileceğini belirtmektedir. Dergiye göre, sınıf ortamında kullanılan dil, öğretim metodolojisi, öğretmen yetiştirme, ölçme ve değerlendirme, ihtiyaç analizi, materyal geliştirme,

² <https://www.sciencedirect.com/journal/journal-of-english-for-academic-purposes/about/aims-and-scope>

söylem analizi, akademik ortamlardaki dil edinim çalışmaları ve dil planlaması gibi konular bu kapsama dâhil edilmektedir.

Akademik dil öğretimini genel dil öğretiminden ayıran şey, birincinin dilin belirli ve amaçlı kullanımlarına odaklanmasıdır. Dolayısıyla, müfredat geliştirenlerin belirli akademik bağlamlarda kullanılan dilin özelliklerini incelemeleri ve öğreticilerin sınıflarında bu özelliklere odaklanması gerekmektedir (Hyland, 2016). Diğer taraftan Guardado ve Light (2020), akademik dilin öğretildiği sınıflarda işletme, bilgisayar ve ziraat mühendisliği gibi farklı bölümlerden öğrencilerin bir arada eğitim almasından hareketle, bu sınıflardaki disiplin çeşitliliğine dikkati çekmektedir. Her ne kadar derse katılmak ve akademik metinler yazmak tüm bölümlerin ortak faaliyetlerinden olsa da, bölümlerin kendine ait terimlerinin ve iletişim normlarının olması bu sınıflardaki öğrenci ve öğreticilerin işlerini zorlaştırmaktadır.

Akademik dil öğretimi konusunda yapılan araştırmalar giderek artmaktadır. Bunun iki büyük sosyal değişime bağlandığı görülmektedir. Birincisi, akademik dilin kullanıldığı ortamların artan karmaşıklığı ve çeşitliliğidir. Ticari ve küreselleştirici güçlerin, İngilizceyi akademik hayatın her kademesine dâhil etmeleri, öğrencilerin farklı ve heterojen bir grup olmalarına yol açmıştır. Bu alanda çalışanlar, artık sadece yabancı dil olarak İngilizce öğrenen lisans öğrencileri ile değil, aynı zamanda ana dili İngilizce olanlarla, ortaokul ve ilkokul öğrencileriyle ve yayın için makale yazan akademisyenlerle de ilgilemek zorundadırlar. Bu alanda yapılan araştırmaların çoğalmasının ikinci nedeni, bu alanı profesyonelleştirmeye yönelik sürekli ve bilinçli gayretlerdir (Hyland ve Jiang, 2021).

Riazi et al., (2020), Benesech'in (2008) *Critical English for Academic Purposes* adlı kitabının ilk bölümündeki verilerden hareketle, akademik amaçlı İngilizce öğretiminin gelişimini dört zaman dilimine ayırmıştır: 1960lı yılların ortasından 1970lere kadar cümle dilbilgisine ve bilimsel İngilizcenin dilsel özelliklerinin incelenmesine ağırlık verilmiştir. 1970li yıllarda paragrafa ve dilbilgisi tercihleri ile retorik amaç arasındaki ilişkiye, 1980li yıllarda öğrenenlerden istenen görev, beceri ve davranış türlerine, 1990lı yıllarda ise söylem topluluklarındaki kişilerin konuşurken ve yazarken ortak retorik

amaçlarla nasıl yönlendirildiklerine ağırlık verilmiştir. Bu gelişmeleri Riazi et al. (2020), pragmatik ve sosyokültürel olmak üzere iki farklı bakış açısı altında toplamıştır. Pragmatik bakış açısı, öğrencilere akademik disiplinlerdeki söylem kurallarını ve öğrencilerin nasıl öğrenebileceklerini ve böylece kendilerini akademik faaliyetlerin normlarına ve statükosuna nasıl uydurabileceklerini öğretmeye odaklanmıştır. Geleneksel yaklaşım olarak da adlandırılan bu bakış açısında, çeşitli akademik bölümlere ait metinlerde kullanılan dilin özellikleri, bu metinlerin retorik yapıları ve söylem özellikleri üzerinde yoğunlaşmıştır. Diğer taraftan, sosyokültürel bakış açısı, Paltridge'ye (2004) göre, metnin ötesine geçerek akademik metin türlerini çevreleyen sosyal ve kültürel bağlamı mercek altına almış ve bu metinlerin niçin üretildiklerini ve nasıl kullanıldıklarını incelemeye çalışmıştır.

Yukarıdaki bilgilerden uzun bir geçmişinin olduğu görülen akademik amaçlı İngilizce öğretiminde bugüne kadar yapılan araştırmaları mercek altına alan çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalardan birinde Hyland ve Jiang (2021), 40 dergide 1980-2020 yılları arasında yayımlanmış 12.619 makaleyi incelemiştir. Çalışmada makalelerin yayımlandığı zaman dilimi iki eşit parçaya (1980-2000 ve 2001-2020) bölünmüş ve veriler birbiri ile karşılaştırılmıştır. Her bir periyottaki en çok araştırılan konular, en çok atıf alan yazarlar, kitaplar, kitap bölümleri ve makaleler ile en çok yayın yapan ülkeler araştırılmıştır. Çalışma sonucunda, “kimlik, akademik yazma, öğrenme süreci, lisansüstü öğrenciler, akran değerlendirmesi ve mesleki gelişim” gibi konulardaki makalelerin sayısında ilk döneme göre ikinci periyotta önemli bir artış olduğu tespit edilmiştir. En çok atıf alan yazar ve yayınlar incelendiğinde, akademik yazmaya, dil betimlemelerine, öğrenme ve iletişimde sosyal ilişkileri destekleyen bakış açılarına yönelik ilginin arttığı görülmüştür.

Bir diğer çalışmada (bk. Riazi et al., 2020) ise 2002-2019 yılları arasında yayımlanmış 416 ampirik araştırma makalesi incelenmiştir. Yapılan analizlerde, makalelerde en çok araştırılan beş konunun şu şekilde olduğu görülmüştür: Öğretim, akademik söylemin özellikleri, kültürlerarası retorik, öğrenci ürünü akademik söylem ve ölçme ve değerlendirme. Makalelerin çoğu (%55) tek yazarlıdır ve çalışmalarda kullanılan veri

kaynakları da sırasıyla şu şekildedir: Metinler (%48), söyletim (%23), çoklu uygulamalar (%21), gözlem (%6) ve içebakış (%2).

Sayıları çok az da olsa akademik Türkçe (AT) üzerine de benzer çalışmaların yapıldığı görülmektedir. Örneğin, Kaya vd., (2023), “yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde akademik Türkçe ve alt başlıkları ile ilgili yapılan çalışmaların eğilimleri” isimli araştırmada, söz konusu alanda 17’si tez ve 22’si makale olmak üzere toplam 39 çalışmaya ulaşılmıştır. Yapılan analizlerde ilk çalışmanın 2012’de, en fazla çalışmanın 2022’de yapıldığı, yapılan çalışmaların çoğunlukla nitel yöntemlerle gerçekleştirildiği ve verilerin daha çok dokümanlardan elde edildiği tespit edilmiştir. Diğer bir çalışmada Demirtaş Tolaman ve Karakaş (2021), akademik yazma konulu makaleleri incelemiştir. Çalışma sonucunda, akademik yazmayı Türkçenin ana dili olarak öğretiminde ele alan 25, yabancı dil olarak öğretiminde ele alan 7 makaleye ulaşılmıştır. İncelenen makalelerde öne çıkan araştırma konuları ise şu şekilde olmuştur: Akademik yazıların yapısal özellikleri, akademik yazma sorunları ve çözüm önerileri, akademik yazma becerisi stratejileri, yöntem ve teknikler. Vergili ve Haykır (2023) ise yabancı dil olarak Türkçe (YDT) öğretimi alanında hazırlanan lisansüstü tezleri, kitapları, makale ve bildirimleri “Akademik Türkçe” ve “İş Türkçesi” şekline sınıflandırarak incelemiştir. Söz konusu çalışmaya ampirik olmayan çalışmalar da dâhil edilmiştir. Bir diğer çalışmada Kocaman Gürata vd. (2023), 2012-2022 yılları arasında YDT öğretiminde akademik Türkçe alanında yapılmış ampirik çalışmaları incelemiştir. Araştırmada altı anahtar kelime kullanılarak literatür taraması yapıldığı ve sadece YDT bağlamındaki çalışmalar araştırmaya dâhil edildiği için 11 yıllık sürede sadece 67 çalışmaya ulaşılmıştır. Görüldüğü gibi, ilgili çalışmalardan üçü YDT bağlamında AT üzerine yapılan çalışmaları, diğeri ise sadece akademik yazma üzerine yapılmış makaleleri inceleme konusu yapmıştır. Hem YDT hem de ana dili olarak Türkçe öğretiminde AT üzerine yapılmış bütün ampirik çalışmaları (makale, bildiri, tez, kitap bölümü) inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu araştırma, literatürdeki bu boşluğu doldurmak için yapılmıştır. Bu alanda çalışan akademisyenler için hangi konuların hangi yöntem ve veri kaynakları kullanılarak daha çok çalışılmış olduğunu öğrenmenin önemli olduğunu

düşünüyoruz. Hyland ve Jiang'in (2021) de ifade ettiği gibi bu bilgiler, ilgili akademisyenlerin alana daha aşına olmalarına, güncel araştırma eğilimleri konusunda bilgi sahibi olmalarına ve araştırılması gereken konular hakkında bilinçli kararlar almalarına yardımcı olacaktır. Çalışmada aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır:

- 1) AT üzerine yapılan çalışmaların yıllara ve türlerine göre dağılımı nasıldır?
- 2) AT üzerine yapılan çalışmaların veri kaynakları ve kullanılan yöntemlere göre dağılımı nasıldır?
- 3) AT bağlamında en çok araştırılan konular hangileridir?
- 4) AT üzerine yapılan çalışmalar daha çok Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde mi yoksa ana dili olarak öğretiminde mi yapılmıştır?

YÖNTEM

Çalışmada nitel araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Çalışmanın verileri, doküman analizi yöntemi ile toplanmış ve elde edilen verilerin değerlendirilmesinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırma sorularını cevaplayabilmek için öncelikle AT'yi konu edinen çalışmalar bir araya getirilerek bir derlem oluşturulmuştur. Derleme, AT üzerine yapılmış ampirik araştırmalar dâhil edilmiştir. Bu tür araştırmalar, orijinal araştırma raporlarıdır ve genellikle şu bölümlerden oluşur: Giriş, yöntem, bulgular ve tartışma (APA, 2010). Mevcut çalışmada, Riazi et al. (2018) örnek alınarak ampirik (görgül, birincil) çalışmalar, nicel veya nitel her türden verinin bizzat araştırmacılar tarafından toplandığı ve analiz edildiği çalışmalar olarak tanımlanmıştır. Bu veriler, katılımcılardan elde edilmiş olabileceği gibi katılımcısının olmadığı derlem türü çalışmalardan da elde edilmiş olabilir. Çalışmaya; bildiri, araştırma makalesi, tez ve kitap bölümü olmak üzere ilgili alanda yapılmış bütün ampirik çalışmalar dâhil edilmiş; ampirik olmayan başyazılar, kitap eleştirileri ve derleme çalışmaları çalışma kapsamında incelenmemiştir. Verilerin mükerrer olmaması için tezlerden üretilmiş makale ve bildiriler ile makaleye dönüştürülmüş bildiriler kapsam dışı tutulmuştur. Tezlerden üretilmiş makalelerin dâhil edilmemesinin nedeni, orijinal çalışmanın tez

olması; makaleye dönüştürülmüş bildirilerin çalışmaya dâhil edilmemesinin nedeni ise tam metinlerinin olmamasıdır. Tezlere, Ulusal Tez Merkezi'nden, diğer bilimsel çalışmalara ise Google Akademik arama motoru üzerinden ulaşılmıştır. Her iki arama motorunda AT üzerine yapılan çalışmalara ulaşmak için arama motorlarına yazılan kelimelere Ek 1'de yer verilmiştir. Genel ağ üzerinden ismine ulaşıp kendisine ulaşılamayan çalışmalar için yazarlarına e posta gönderilerek çalışmalar temin edilmiştir. Bu işlemler sonucunda 217 çalışmaya ulaşılmıştır. Genel ağ üzerindeki en son arama, 31.01.2024 tarihinde yapılmış ve böylece geçmişten 2023 yılı sonuna kadarki zaman diliminde yayımlanmış AT konusundaki bütün ampirik çalışmalar araştırmaya dâhil edilmiştir.

Verilerin Analizi

“İçerik analizinin ilk aşaması verilerin kodlanmasıdır” (Yıldırım ve Şimşek, 2021, s.251). Ulaşılan çalışmalar Excel dosyasına aktarılmış ve burada kodlanmıştır. Verilerin kodlanmasında büyük oranda Riazi et al.'ın (2020) yaptığı çalışma örnek alınmıştır. Veriler öncelikli olarak şu üç genel temaya göre kodlanmıştır: Bağlam ve katılımcılar, çalışmanın konusu, araştırma yöntemi ve veri kaynakları

Bağlam ve katılımcılar teması altında şu kategoriler yer almıştır: Çalışma türleri ve yıllara göre dağılımı, yazar sayısı, çalışmanın yapıldığı yer (AT dersleri/TÖMER'ler veya diğer akademik disiplinler), katılımcılar.

Araştırmacılar tarafından çalışmanın başlığında, özetinde, amacında ve özellikle araştırma sorularında ifade edilen esas ilgi alanı araştırma konusu olarak kodlanmıştır. Birden fazla araştırma konusunun yer aldığı özel durumlarda, asıl konuyu tespit etmek için ilgili çalışmalar bu alanda uzman iki farklı akademisyene daha gönderilmiş ve çoğunluğun görüşü (2/3) birincil araştırma konusu olarak belirlenmiştir.

Üçüncü tema, çalışmaların yöntemini ve veri kaynaklarını içermiştir. Her bir çalışma incelenerek yöntemi şu üç kodlamadan biri ile kodlanmıştır: Nitel, nicel, karma. Hem nicel hem de nitel yöntemlerin birlikte kullanıldığı çalışmalar karma yöntemli olarak

kodlanmıştır. Çalışmaların veri kaynaklarının kodlanmasında Hyland'in (2016) aşağıda kısaca açıklanan sınıflandırması kullanılmıştır:

- Söyletim (İng. elicitation): Anketler, görüşmeler ve testler.
- İçebakış (İng. introspection): Sözlü ve yazılı raporlar, sesli düşünme protokolleri, günlükler.
- Gözlem
- Metinler

Araştırmacıların bu dört farklı veri kaynağından birkaçını birlikte kullandığı durumlarda (örneğin görüşme ve derlem) çalışmanın yöntemi “çoklu uygulamalar” olarak kodlanmıştır.

BULGULAR

Bu kısımda, çalışmanın analiz sonuçlarından elde edilen bulgular, çalışmada kullanılan tema ve kategorilere göre sunulmuştur.

Çalışmaların Türü ve Yıllara Göre Dağılımı

Yapılan literatür araştırması sonucunda, akademik Türkçe konusunda yapılmış 217 ampirik çalışmaya ulaşılmıştır. Bu çalışmaların yayımlandığı yıllara ve türlerine ait veriler Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. AT Üzerine Yapılan Ampirik Çalışmaların Yıllara ve Türlerine Göre Dağılımı

Yıl	Makale	Tez	Bildiri	Kitap Bölümü	Toplam	%
2000	-	-	1	-	1	0.46
2001	1	-	2	-	3	1.38
2002	-	1	-	8	9	4.15
2005	-	2	-	-	2	0.92
2006	-	1	-	-	1	0.46
2007	-	2	2	-	4	1.84
2008	2	1	1	-	4	1.84

2009	2	-	-	-	2	0.92
2010	-	-	1	1	2	0.92
2011	-	2	-	-	2	0.92
2012	2	4	-	-	6	2.76
2013	2	1	-	-	3	1.38
2014	-	4	3	1	8	3.69
2015	4	5	-	1	10	4.61
2016	7	3	1	-	11	5.07
2017	8	4	4	-	16	7.37
2018	4	2	2	-	8	3.69
2019	5	9	7	-	21	9.68
2020	14	5	1	3	23	10.60
2021	8	5	2	1	16	7.37
2022	12	15	5	-	32	14.75
2023	19	12	2	-	33	15.21
Toplam	90	78	34	15	217	100.00
%	41.47	35.94	15.67	6.91	100.00	

Tabloda görüldüğü gibi, AT konusunda bulabildiğimiz ilk çalışma, 2000 yılında yapılmıştır. Söz konusu çalışmada Huber ve Uzun (2000), dilbilim alanında yazılmış 88 bilimsel makalenin giriş ve sonuç bölümlerinin düzenlenişleriyle ilgili yönelimleri betimlemiş ve bu bölümleri metin türüne özgü işlevleri açısından değerlendirmiştir. 2003 ve 2004 yıllarında AT konusunda yapılmış ampirik bir çalışmaya rastlanmamıştır. Sonraki yıllarda söz konusu çalışmaların kesintisiz devam ettiği görülmektedir. Bununla birlikte 2018 hariç olmak üzere 2015'ten itibaren yapılan çalışmaların çift haneli olduğu, genel itibariyle yıllara göre çalışma sayısında bir artışın olduğu, çalışmaların yaklaşık yarısının (%47.93) son dört yılda ve en çok çalışmanın 2023 yılında yapıldığı görülmektedir. Türleri açısından incelendiğinde; en çok çalışmanın makale türünde (%41.47) yapıldığı, bunu sırası ile tezlerin (%35.94), bildirilerin (%15.76) ve kitap bölümlerinin (%6.91) izlediği tespit edilmiştir. AT konusunda makale türünde en çok ampirik çalışma 2023'te, tez türünde 2022'de, bildiri türünde 2019'da ve kitap bölümü olarak ise 2002'de gerçekleştirilmiştir. Tezlerle ilgili bir diğer bulgu da bunların %55'inin (43) doktora tezi olduğu şeklindedir.

Yazar Sayısı

Tek yazarlı olduğu için tezler kapsam dışı tutulmuş ve diğer çalışma türlerindeki yazar sayısı ile ilgili bilgiler Tablo 2’de gösterilmiştir. Tabloda da görüldüğü üzere, çalışmaların çoğu (%53.96) tek yazarlıdır. İki yazarlı ampirik çalışmaların oranı %37.41, üç ve daha fazla yazarlı çalışmaların oranı ise %8.63’tür. Sadece bildirilerde iki ve çok yazarlı çalışma sayısı tek yazarlılara göre fazladır.

Tablo 2. AT Üzerine Yapılan Ampirik Çalışmaların Yazar Sayısı İle İlgili Bilgiler

Yazar Sayısı	Makale	Bildiri	Kitap Bölümü	Toplam	%
Tek yazarlı	46	16	13	75	53.96
İki yazarlı	35	15	2	52	37.41
Çok yazarlı	9	3	-	12	8.63
Toplam	90	34	15	139	100.00

Çalışmaların Yapıldığı Yerler

Yapılan analizler, çalışmaların dörtte üçünün çeşitli akademik disiplinlerde yapılan araştırmalara dayandığını göstermiştir (bk. Tablo 3). Çalışmaların yaklaşık dörtte birinin AT derslerinde veya bir başka ifade ile TÖMER’lerde yapıldığı, üç çalışmanın ise ortaokulda yapıldığı görülmektedir. Söz konusu çalışmaların birinde Kıryak (2022), geliştirdiği öğretim materyalleri ve müdahale süreciyle ortaokul yedinci sınıf öğrencilerinin akademik dili kullanma düzeylerini geliştirmeyi hedeflemiştir. Tablo çalışma türleri açısından incelendiğinde, bildiri türü çalışmaların ağırlıklı olarak AT derslerinde yapıldığı; makale, tez ve kitap bölümü türündeki çalışmaların ise ağırlıklı olarak diğer akademik disiplinlerde gerçekleştirildiği görülmektedir.

Tablo 3. AT Üzerine Yapılan Ampirik Çalışmaların Yapıldığı Mekânlara Ait Bilgiler

Yer	Makale	Tez	Bildiri	Kitap Bölümü	Toplam	%
Akademik disiplinler	73	61	16	13	163	75.12
AT dersleri	17	15	17	2	51	23.50
Ortaokul	-	2	1	-	3	1.38

Toplam	90	78	34	15	217	100.00
--------	----	----	----	----	-----	--------

Farklı akademik disiplinlerde yapılan araştırmaların sayısı da araştırılmıştır (bk. Tablo 4). alışmalar, beş farklı disiplin grubunda toplanmıştır: Eğitim bilimleri, sosyal bilimler, sağlık bilimleri, fen bilimleri ve karışık. Verilerini ilk dört gruptaki kategorilerin ikisi,  veya dördün de toplayan çalışmalar, karışık grubuna dâhil edilmiştir. Örneğin şen (2019), fen bilimleri ile sosyal bilimlerdeki makale özetlerinde kullanılan stsylem belirleyicilerini incelediği için çalışması karışık grupta gösterilmiştir. Tabloda görüldüğü gibi, akademik disiplinlerde yürütülen toplam 163 çalışmanın yaklaşık %34 eğitim bilimlerinde, %30.67'si sosyal bilimler ve karışık disiplinlerde, %3.68'i fen bilimlerinde ve %1.23 sağlık bilimlerinde gerçekleştirilmiştir. Eğitim bilimlerindeki 55 çalışmanın 25'i (%45.45) verilerini Türkçe eğitiminden, sosyal bilimlerdeki 50 çalışmanın 24 (%48.00) ise dilbilim ve dilbilimle birlikte başka disiplinlerden toplamıştır.

Tablo 4. Farklı Akademik Disiplinlerde Yapılan alışmaların Dağılımları

Disiplinler	Makale	Tez	Bildiri	Kitap Bölümü	Toplam	%
Eğitim Bilimleri	30	18	5	2	55	33.74
<i>Türkçe eğitimi</i>	15	8	2	-	25	
Sosyal Bilimler	21	14	7	8	50	30.67
<i>Dilbilim vd.</i>	10	5	6	3	24	
Karışık	19	25	4	2	50	30.67
Fen Bilimleri	3	3	-	-	6	3.68
Sağlık Bilimleri	-	1	-	1	2	1.23
Toplam	73	61	16	13	163	100.00

Katılımcılar

Tablo 5, çalışmalarda bildirilen farklı katılımcı türlerini göstermektedir. Görüldüğü gibi, çalışmaların neredeyse üçte ikisi (%64.06) herhangi bir katılımcı olmadan gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmaların çoğunun makale, tez ve ders kitabı gibi çeşitli akademik metinleri incelediği tespit edilmiştir. Çalışmaların %22.12'sinde lisans öğrencileri, %2.30'unda lisansüstü öğrenciler ve %4.15'inde ise akademisyenler

katılımcı olarak yer almıştır. Birer çalışmada ise AT öğretmenleri ile ortaokul öğrencileri katılımcı olmuştur. Diğer taraftan, birden fazla gruba katılımcı olarak kullanan çalışmalar, karışık kategorisine dâhil edilmiştir. Bu çalışmalardan dokuzunun iki farklı katılımcı grubu (ör. lisans öğrencileri ve lisansüstü öğrenciler) ile beşinin ise üç farklı katılımcı grubu (ör. lisans öğrencileri, AT öğretmenleri ve akademisyenler) ile gerçekleştirildiği yapılan analizlerle tespit edilmiştir.

Tablo 5. AT Üzerine Yapılan Çalışmaların Katılımcılarına Ait Bilgiler

Katılımcılar	Makale	Tez	Bildiri	Kitap Bölümü	Toplam	%
Katılımcı yok (ör. derlem çalışmaları)	58	45	22	14	139	64.06
Lisans öğrencileri	21	17	9	1	48	22.12
Lisansüstü öğrenciler	4	-	1	-	5	2.30
Akademisyenler	5	4	-	-	9	4.15
AT öğretmenleri	1	-	-	-	1	0.46
Ortaokul öğrencileri	-	1	-	-	1	0.46
Karışık	1	11	2	-	14	6.45
Toplam	90	78	34	15	217	100.00

Çalışmaların Konuları

Çalışmalarda toplam 14 farklı konu tespit edilmiştir. Tabloda görüldüğü gibi çalışmaların yaklaşık %40'ının amacı, akademik dilin özelliklerini belirlemektir. Çalışmalarda en çok araştırılan ikinci konu, AT'nin öğretimi (%15.67) olmuştur. Bunu da sırasıyla AT ders kitabı incelemeleri (%9.22), D1-D2 (%7.83), ihtiyaç analizi ve öğrenci ürünü akademik metinler (%5.99) ve disiplinler arası akademik söylem (%5.53) izlemiştir. Geriye kalan yedi konudaki çalışmaların bireysel oranları ise %5'in altındadır.

Tablo 6. Yapılan Çalışmaların Konularına Göre Dağılımları

Konu	Makale	Tez	Bildiri	Kitap Bölümü	Toplam	%
Akademik dilin özellikleri	34	26	14	10	84	38.71
Öğretim	14	13	7	-	34	15.67

AT ders kitapları inceleme	8	4	6	2	20	9.22
D1-D2	4	11	-	2	17	7.83
İhtiyaç analizi	7	5	1	-	13	5.99
Öğrenci ürünü akademik metinler	4	6	2	1	13	5.99
Disiplinler arası akademik söylem	8	4	-	-	12	5.53
Akademik yazma	4	3	2	-	9	4.15
Akademik kelime	-	4	-	-	4	1.84
Ölçme ve değerlendirme	2	2	-	-	4	1.84
Literatür taraması	2	-	1	-	3	1.38
Akademik dinleme	2	-	-	-	2	0.92
Akademik okuma	1	-	-	-	1	0.46
Akademik konuşma	-	-	1	-	1	0.46
Toplam	90	78	34	15	217	100.00

Tabloda AT konusunda 2023 yılı sonuna kadar yayımlanmış ampirik çalışmalardaki araştırma konuları gösterilmektedir. Bu konulardan bazıları dikkate değer bulunmuştur. Örneğin, akademik dilin özellikleri konusuna, akademisyenler tarafından üretilen akademik metinlerin dilsel veya retorik özelliklerini incelemeyi hedefleyen çalışmalar (ör. Aydın Öztürk ve İşeri, 2023; Çalışır, 2015; Kan, 2014) dâhil edilmiştir. Öğretim başlığı altında, akademik yazma öğretimi (ör. Altunkaya ve Ayrancı, 2020), akademik okuma öğretimi (ör. Fidan, 2023), akademik kelime öğretimi (ör. Çiftler ve Aytan 2019), AT dersinin nasıl öğretilmesi gerektiği (ör. Karagöl ve Korkmaz, 2021) ve AT dersinin öğretiminde teknoloji kullanımı (bk. Liazos, 2019) gibi öncelikli olarak AT'nin öğretimini merkeze alan çalışmalar incelenmiştir. D1-D2 kategorisine, Türkçe ve başka bir dilde (çoğunlukla İngilizce) yazılmış aynı türdeki akademik metinlerin benzer ya da farklı özelliklerini ortaya koymayı hedefleyen çalışmalar (ör. Işık Kirişçi, 2020; Akbaş, 2012 ve 2014; Konukman, 2012) dâhil edilmiştir. İki veya daha fazla akademik disiplin arasındaki söylem farklılıklarını konu edinen çalışmalar (ör. Şen, 2019; Demir, 2023; Oflaz Köleci ve Uzun, 2020) disiplinler arası akademik söylem kategorisi içerisinde değerlendirilmiştir. Akademik yazma, dinleme, okuma ve konuşma kategorilerine ise bu becerileri öğretim boyutunda ele almayan çalışmalar dâhil edilmiştir. Örneğin,

akademisyenlerin akademik yazma tutukluğunu (bk. Gülay, 2019), lisans öğrencilerinin dijital ortamlardaki akademik okuma alışkanlıklarını (bk. Türkben, 2023), dilin sınıf içi kullanımını (Yarar, 2001) inceleyen ve akademik dinleme becerisinde ölçek geliştirmeyi (bk. Yıldız, 2018) hedefleyen çalışmalar bu dört kategoride ele alınmıştır.

Araştırmada, akademik metinlerin hangi özellikler açısından daha çok incelendiği de tespit edilmiştir. Yapılan analizler, bu konudaki 84 çalışmanın yaklaşık dörtte birinde (%23.5) çeşitli akademik metinlerde üstsöylem belirleyicilerinin araştırıldığını, 14 çalışmada (%16.6) kelime, fiil ve çok kelimeli birimlerin, 8 çalışmada (%9.5) ise metinlerin sözbilimsel yapısının araştırıldığını göstermiştir. Bu 84 çalışma ile ilgili ilginç bir veri de, bunların 83'ünün verilerini yazılı akademik metinlerden toplamış olmasıdır. Sadece bir çalışma (bk. Demirel Aydemir, 2023), altı farklı üniversitede verilen 12 dersin video kayıtlarını çözümlyerek ders anlatımlarında kullanılan üstsöylem belirleyicilerini tespit etmiştir.

Dil becerilerini; öğretim, ihtiyaç analizi ve ders kitabı incelemesi gibi çeşitli kategorilerde ele alan çalışmalar da olduğundan, Tablo 6'da beceriler üzerine yapılan çalışmaların sayıları tam olarak gösterilememiştir. Bu nedenle dört dil becerisi açısından yapılan inceleme sonucunda çalışmalarla ilgili olarak elde edilen bulgular Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7. Yapılan Çalışmaların Dört Dil Becerisine Göre Dağılımları

Beceriler	Makale	Tez	Bildiri	Kitap Bölümü	Toplam	%
Akademik yazma	11	13	4	-	28	43.08
Karışık	11	7	4	-	22	33.85
Akademik okuma	4	1	2	-	7	10.77
Akademik dinleme	4	1	1	-	6	9.23
Akademik konuşma	1	-	1	-	2	3.08
Toplam	31	22	12	-	65	100.00

Tabloda görüldüğü gibi, becerileri çeşitli kategorilerde ele alan toplam 65 çalışma tespit edilmiştir. Bu çalışmaların %43.08'inin akademik yazma üzerine olduğu görülmektedir.

Birden fazla beceriyi aynı anda inceleme konusu yapan çalışmalar, karışık grubunda gösterilmiştir. Bu grupta 22 çalışma (%33.85) yer almıştır. Yapılan analizlerde bu çalışmaların 21'inin dört beceriyi (ör. Konyar, 2019), bir çalışmanın ise (bk. Özdemir, 2021) akademik yazma ve dinleme becerilerini birlikte ele aldığı görülmüştür. Akademik okuma üzerine 7 (%10.77), dinleme üzerine 6 (%9.23) ve konuşma üzerine iki (%3.08) çalışma yapılmıştır. Söz konusu son çalışmalardan biri, AT ders kitapları inceleme kategorisinde yer almıştır.

Çalışmaların Yöntemleri

Tablo 8, AT üzerine yapılan çalışmaların yöntemlerine ilişkin verileri sunmaktadır. Görüldüğü gibi, çalışmaların yaklaşık %85'i nitel yöntemler kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bunu, %9.22 ile hem nicel hem de nitel yöntemlerin birlikte kullanıldığı karma desenli çalışmalar izlemiştir. 13 çalışma (%5.99) ise nicel yöntemler kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Tablo 8. AT Üzerine Yapılan Çalışmaların Yöntemlerine Ait Bilgiler

Yöntem	Makale	Tez	Bildiri	Kitap Bölümü	Toplam	%
Nitel	79	60	31	14	184	84.79
Karma	3	16	1	-	20	9.22
Nicel	8	2	2	1	13	5.99
Toplam	90	78	34	15	217	100.00

Çalışmaların Veri Kaynakları

Tablo 9, AT konusunda yapılan çalışmaların veri kaynaklarını göstermektedir. Çalışmalarda kullanılan veri kaynaklarının yaklaşık üçte ikisini (%63.59) çeşitli akademik metinler oluşturmuştur. Bunu sırasıyla anket, görüşme ve testleri içeren söyletim (%22.12), sözlü ve yazılı raporlar ile sesli düşünme protokolleri ve günlükleri içeren içebakış (%8.76) ve çoklu uygulamalar (%4.61) takip etmiştir. Sadece gözlem kullanılarak iki çalışma (%0.92) yapılmıştır.

Tablo 9. AT Üzerine Yapılan Çalışmaların Veri kaynaklarına Ait Bilgiler

Veri kaynakları	Makale	Tez	Bildiri	Kitap Bölümü	Toplam	%
Metinler	57	46	21	14	138	63.59
Söyletim	26	14	8	-	48	22.12
İçebakış	6	8	4	1	19	8.76
Çoklu uygulamalar	1	9	-	-	10	4.61
Gözlem	-	1	1	-	2	0.92
Toplam	90	78	34	15	217	100.00

Çalışmalarda en çok kullanılan veri kaynağı olması dolayısıyla metinlerle ilgili daha detaylı analizler yapma gereği duyulmuştur. Elde edilen veriler, Tablo 10’da sunulmuştur. Görüldüğü üzere, çalışmaların yaklaşık %62’si veri kaynağı olarak makaleleri kullanmıştır. Bunu sırası ile tezleri (%14.81), AT ders kitaplarını (%13.33), bildirileri (%3.70) ve diğer ders kitaplarını (%2.96) veri kaynağı olarak kullanan çalışmalar izlemiştir. Tez ve makale gibi iki farklı metin türünü veri kaynağı olarak kullanana çalışmalar (ör. Kaya, Avşar ve Demirel, 2023) “karışık” kategorisinde gösterilmiştir. Üç çalışmada (%2.22) ise editöre mektup (bk. Çekici, 2022) ve akademik yazma ders içerikleri (bk. Yurdakul Güde, 2019) gibi tabloda yer verilmeyen metinler kullanılmış ve bu çalışmalar diğer kategorisinde gösterilmiştir.

Tablo 10. Veri Kaynağı Olarak Metinleri Kullanan Çalışmaların Kullandıkları Metinlere Göre Dağılımı

	Makale	Tez	Bildiri	Kitap Bölümü	Toplam	%
Makale	34	28	11	11	84	62.22
Tez	9	7	3	1	20	14.81
AT ders kitabı	8	2	6	2	18	13.33
Bildiri	3	1	1	-	5	3.70
Ders kitabı	1	3	-	-	4	2.96
Karışık	1	3	-	-	4	2.96
Diğer	1	2	-	-	3	2.22
Toplam	57	46	21	14	138	100.00

Makale, tez ve bildirilerin hangi bölümlerinin daha çok incelendiği de tespit edilmiştir. Yapılan analizlerde, makaleleri inceleyen çalışmaların 47'sinin verilerini makalelerin tamamından, 14'ünün özetlerinden, altısının başlıklarından, altısının giriş bölümlerinden, ikisinin anahtar kelimelerinden, birer çalışmanın ise bulgular ve sonuç bölümlerinden elde ettiği görülmüştür. Yedi çalışma ise giriş ve sonuç gibi iki farklı bölümden veri toplamıştır. Tezleri inceleyen çalışmalarda dağılım şu şekildedir: Tamamı 7, sonuç bölümü 6, özet 3, girişi bölümü 2, başlık 1, anahtar kelimeler 1. Bildirilerde ise iki çalışma verilerini bildirilerin tamamından üç çalışma özetlerinden toplamıştır.

YDT-ADT

Son olarak AT üzerine yapılan çalışmaların yabancı dil olarak Türkçe (YDT) öğretimi bağlamında mı yoksa ana dili olarak Türkçe (ADT) öğretimi bağlamında mı yapılmış olduklarına da bakılmıştır. Tablo 6'daki çalışmalardan akademik dilin özellikleri, D1-D2, disiplinler arası akademik söylem ve literatür taraması kategorilerinde yer alanların böyle bir ayrıma tabi tutulamayacağı görüldüğünden, diğer on kategoride yer alan çalışmalarla ilgili yapılan analiz sonuçları Tablo 11'de gösterilmiştir.

Tablo 11. Yapılan Çalışmaların YDT ve ADT'ye Göre Dağılımları

Konu	YDT*	ADT**	Toplam	%
Öğretim	25	9	34	34.00
AT ders kitapları inceleme	20	-	20	20.00
İhtiyaç analizi	11	2	13	13.00
Öğrenci ürünü akademik metinler	3	9	12	12.00
Akademik yazma	4	5	9	9.00
Akademik kelime	4	-	4	4.00
Ölçme ve değerlendirme	3	1	4	4.00
Akademik dinleme	-	2	2	2.00
Akademik okuma	-	1	1	1.00
Akademik konuşma	-	1	1	1.00
Toplam	70	30	100	100.00
%	70.00	30.00	100.00	

*YDT: Yabancı dil olarak Türkçe

**ADT: Ana dili olarak Türkçe

Tabloda görüldüğü üzere, söz konusu on kategoride yer alan 100 çalışmanın %70'i YDT, %30'u ise ADT bağlamında gerçekleştirilmiştir. Her iki öğretim türünde de çalışmanın yapıldığı kategori sayısı beştir. Bunlardan öğretim, ihtiyaç analizi ile ölçme ve değerlendirme kategorilerindeki YDT merkezli çalışmaların sayısı ADT merkezli çalışmaların sayısından fazladır. Öğrenci ürünü akademik metinler ve akademik yazma kategorilerinde ise ADT üzerine yapılan çalışmaların sayısı daha fazladır. Diğer beş kategoride ise sadece birer alanda çalışmanın yapıldığı görülmektedir. AT ders kitapları, uluslararası öğrencilere yönelik olarak hazırlandığı için bu alandaki 20 ampirik çalışma da doğal olarak YDT grubuna dâhil edilmiştir. Akademik kelime üzerine yapılan çalışmaların hepsi de uluslararası öğrencilerin ihtiyaçları gözetilerek YDT bağlamında gerçekleştirilmiştir. Akademik dinleme, okuma ve konuşmada ise az sayıdaki çalışmanın ADT bağlamında gerçekleştirildiği görülmektedir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma kapsamında, ilki 2000 yılında olmak üzere AT konusunda yapılmış toplam 217 ampirik çalışmaya ulaşılmıştır. Yapılan analizler, bu alandaki çalışmaların 2014 yılından itibaren ciddi bir artış gösterdiğini, makale ve tez türündeki çalışmaların toplam çalışmaların yaklaşık %74'ünü oluşturduğunu ortaya koymuştur. Bu sonuç, Kocaman Gürata vd.'nin (2023) ulaştığı sonuçla uyumludur. Söz konusu çalışmada makale ve tez türündeki çalışmaların oranı %69'dur. Çalışmaların yarısından fazlası (%53.96), bir araştırmacı tarafından, yaklaşık %37'si ise iki araştırmacı tarafından yürütülmüştür.

Üçü hariç bütün çalışmaların üniversite ortamında gerçekleştirildiği görülmüştür. Bu sonuç, Riazi et al.'ın (2020) ulaştığı sonuçla uyumlu olmakla birlikte iki sonucun yüzdeleri arasındaki fark büyüktür. Çünkü ilgili araştırmada, ortaöğretim kurumlarında yapılmış çalışma sayısı daha fazladır. Bu araştırmada ise sadece üç çalışma ortaokulda gerçekleştirilmiştir. AT üzerine liselerde yapılmış herhangi bir çalışmaya

rastlanmamıştır. Akademik dilin bütün eğitim seviyelerinde kullanıldığı düşünüldüğünde, ortaöğretim kurumlarında kullanılan AT'nin özelliklerinin betimlenmesi, öğretimi ve kullanımında yaşanan sorunların tespit edilebilmesi için bu kurumlarda daha çok çalışmanın yapılması gerekmektedir.

Araştırmada ayrıca, üniversite ortamındaki çalışmaların dörtte üçünün akademik disiplinlerde, dörtte birinin ise AT derslerinin verildiği TÖMER'lerde yapıldığı saptanmıştır. Akademik disiplinlerde yürütülen çalışmaların üçte birinin eğitim bilimlerinde ve bunların da yaklaşık yarısının Türkçe eğitiminde gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Bu durum, çalışmaları yürütenlerin çoğunun Türkçe eğitiminde görevli akademisyenler olduğu izlenimini vermektedir. Araştırmacıların, daha iyi bildikleri bir alanda araştırma yapmak istemeleri hem doğaldır hem de daha güvenilir verilere ulaşma konusunda faydalı bir yaklaşımdır. Ancak diğer akademik disiplinlerde kullanılan AT'nin de betimlenmeye ihtiyacı olduğu unutulmamalıdır. Sosyal bilimler ve karışık kategorilerindeki çalışma sayıları aynıdır: 50. Karışık kategorisinde yer alan çalışmaların (%30.67) verilerini, fen ve sağlık gibi farklı akademik disiplinlerden topladığı tespit edilmiştir. Riazı et al.'ın (2020) yaptığı çalışmada bu oranın %33 olduğu görülmektedir. Sosyal bilimlerdeki çalışmaların neredeyse yarısının (%48.00) verilerini dilbilimden toplamış olması da bu çalışmaların, üniversitelerin dilbilim bölümlerinde çalışan akademisyenlerce gerçekleştirilmiş olduğunu göstermektedir. Fen ve sağlık bilimlerinde yürütülen çalışma sayısı sekizdir (%4.91). AT üzerine yapılan çalışmaların %70'inin YDT bağlamında gerçekleştirildiği (bk. Tablo 11) ve dolayısıyla uluslararası öğrencilerin ihtiyaçlarını merkeze aldığı, bu öğrencilerin de çoğunlukla mühendislik bölümlerini tercih ettiği düşünüldüğünde, bu alandaki çalışma sayısının çok yetersiz olduğu görülmektedir. Karışık kategorisi içerisindeki çalışmalar, diğer dört kategoriye eşit bir şekilde dağıtılsa bile, fen ve sağlık bilimleri, AT bağlamında en az araştırmanın yapıldığı iki alan olarak önümüzde durmaktadır. Bu sonuç, Razi et al.'ın (2020) sonucu ile uyumsuzdur. Söz konusu araştırmada, fen bilimlerindeki çalışma oranı %13, sağlık bilimlerinde ise %10'dur.

Çalışmaların yaklaşık üçte ikisi herhangi bir insan katılımcıyı içermemiştir. Bu çalışmaların çeşitli metinleri incelediği görülmüştür. Riazi et al.'ın (2020) araştırmasında da en büyük grubu bu kategori oluşturmuştur. Bununla birlikte ilgili araştırmada bu kategorideki çalışma oranı üçte birdir. Her iki araştırmanın ikinci sırasında da lisans öğrencileri vardır ve oranları birbirine oldukça yakındır (%22-%24). Mevcut araştırmada lisansüstü öğrencilerin oranı %2.30 iken Riazi et al.'da %14,7'dir. Bu durum, lisansüstü öğrencilerle birlikte AT üzerine daha fazla çalışma yapılması gerektiğini göstermektedir. Katılımcılarla ilgili ilginç bir veri de sadece AT öğrencileri ile yürütülen bir çalışmanın olmasıdır.

Her ne kadar çalışmalar konuları itibariyle 14 gruba ayrılmış olsa da, AT'nin özelliklerini ve öğretimini konu edinen çalışmaların toplam çalışmaların %54.38'ünü oluşturduğu görülmektedir. Bir başka ifade ile çalışmaların yarısından fazlası bu iki konuda yapılmıştır. Geriye kalan çalışmaların 12 farklı kategoride yer aldığı tespit edilmiştir (bk. Tablo 6). D1-D2 kategorisi ile disiplinler arası akademik söylem kategorilerindeki çalışmaların da aslında farklı şekillerde de olsa AT'nin özelliklerini ortaya koyan çalışmalar olduğu görülmektedir. İlk kategorideki çalışmalar bunu, Türkçe ve başka bir dilde yazılmış, ikinci kategoridekiler ise iki veya daha fazla akademik disiplinde yazılmış aynı türdeki akademik metinlerin benzer ya da farklı özelliklerini ortaya koyarak yapmaktadır. Amaç farklı da olsa bu çalışmalarda, AT kullanılarak yazılmış çeşitli bilimsel metinlerin betimlemesi yapılmış olmaktadır. Bu bakış açısı doğru kabul edildiğinde, çalışmaların yarısından fazlasının (%52.07) akademik dilin özelliklerini betimlediği görülmektedir. Riazi et al.'ın (2020) çalışmasında da en çok araştırılan iki konu aynıdır: Akademik dilin özellikleri ve öğretimi. Bununla birlikte söz konusu araştırmada öğretim ilk sıradadır. Bu anlamda iki araştırma sonucunun kısmen örtüştüğü söylenebilir. Diğer taraftan, iki araştırma arasında bazı başka farklılıklar da mevcuttur. Örneğin, söz konusu araştırmada ölçme ve değerlendirme konusunda daha fazla çalışma yapılmışken AT'de sadece dört çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Ayrıca, bazı kategorilerde AT üzerine herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Bu kategoriler şunlardır: Ana dili Türkçe olanların ve olmayanların

yazdığı bilimsel metinlerin karşılaştırılması, akademik söylem geliştirme, AT'nin sosyo-politik yönleri ve çok dillilerin ana dilleri ve kültürlerinin AT'de yazdıkları bilimsel metinlere etkisi. Kocaman Gürata vd'nin (2023) yaptığı çalışmada araştırmacıların en çok incelediği ilk üç konu şu şekilde sıralanmıştır: Sorunlar ve çözüm önerileri (%25), ihtiyaç analizi (%24) ve öğretim materyali geliştirme ve uygulama (%14). Söz konusu çalışmada da mevcut çalışmada olduğu gibi en az ele alınan konu ölçme ve değerlendirme olmuştur.

Dil becerilerini ele alan ampirik çalışmalar incelendiğinde, bunların %43.08'inin akademik yazmaya odaklandığı görülmektedir. Çalışmaların yaklaşık üçte biri, dört beceriyi birlikte ele almıştır. Akademik okuma, dinleme ve konuşma becerilerini müstakil olarak ele alan çalışma sayısı çok azdır (%23.08). Bunların içerisinde sadece iki çalışma akademik konuşma üzerine yapılmıştır. Konuşma başta olmak üzere bu son üç beceride daha fazla müstakil çalışma yapılmalıdır. Riazi et al.'ın (2020) araştırmasında da en çok çalışma akademik yazma üzerine yapılmıştır. Bu anlamda iki araştırma sonucunun örtüştüğü görülmektedir. Bununla birlikte söz konusu çalışmada, yazmayı sırasıyla konuşma, okuma ve dinleme takip etmiştir. Görüldüğü gibi, anlatma becerileri ilk iki sırada yer alırken anlama becerileri son iki sırada yer almıştır. Mevcut araştırmada ise yazmayı sırasıyla okuma, dinleme ve konuşma becerileri izlemiştir. Yazılı iletişimi sağlayan beceriler ilk iki sırada, sözlü iletişimi sağlayan beceriler son iki sıradadır. Akademik dilin; ders anlatımı, sunum, kongre, sempozyum, tez savunma sınavları gibi sözlü iletişim becerilerinin geçerli olduğu ortamlarda da kullanıldığı düşünüldüğünde, konuşma ve dinleme becerilerini AT bağlamında müstakil olarak ele alan daha fazla çalışmanın yapılması gerektiği görülmektedir.

Çalışmaların yaklaşık %85'i, nitel yöntemler kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu sonuç, Riazi et al.'ın (2020) elde ettiği sonuçla uyuşmamaktadır. İlgili araştırmada çalışmaların yarısından fazlası (%51), karma yöntemler kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Riazi et al., çalışmaları iki döneme ayırarak (2002-2011 ve 2012-2019) incelemiştir. İlk dönemde nitel yöntem kullanan çalışmalar fazla iken ikinci dönemde karma yöntemli çalışmalar fazla olmuştur. Bu durum, zaman ilerledikçe çalışmalarda nitel yöntemlerden karma

yöntemlere doğru bir geçişin olduğunu göstermektedir. Aynı durum ülkemizde de gerçekleşirse ileriki zamanlarda karma yöntemli çalışmaların sayısının artacağını söyleyebiliriz. Diğer taraftan Kocaman Gürata vd.'nin (2023) yaptığı çalışmada da nitel araştırmaların çoğunlukta olduğu görülmüştür. Bu anlamda iki çalışma sonucunun uyduğu görülmektedir.

Riazi et al.'da (2020) olduğu gibi, mevcut araştırmadaki çalışmalar da veri kaynağı olarak daha çok metinleri kullanmıştır. Hem akademik hem de özel amaçlı İngilizcede yapılan çakışmaların veri kaynağı olarak daha çok metinleri kullandığı zaten bilinmektedir. İlki için Lillis ve Truck (2016, s. 36), “akademik amaçlı İngilizcede araştırılan asıl nesne ve olay genellikle metinlerdir” derken ikincisi için Yang et al. (2023, s. 159), “..ESPJ , ... akademik ve mesleki söylemlerin metinsel analizlerinin sonuçlarını yayınlamaya daha fazla odaklanmış görünüyor. Bunun nedeni, hedef dili yazıda etkili bir iletişim için kullanabilmenin, özel amaçlı İngilizce öğrenenlerin çoğunluğunun nihai hedefi olması olabilir.” demektedir. Mevcut araştırmadaki metinler türleri bakımından değerlendirildiğinde %61'inin makalelerden yaklaşık %15'inin tezlerden oluştuğu görülmektedir. Araştırmacıların inceleme nesnesi olarak tez yerine makaleleri daha çok tercih etmesinin nedeni, akademisyenler tarafından yazılması dolayısıyla makalelerin akademik dili daha iyi temsil ettiği düşüncesi olabilir. Diğer taraftan, makale ve tezlerin daha çok lisansüstü öğrenciler tarafından okunduğu bilinmektedir. Hâlbuki üniversitelerdeki öğrencilerin çoğunluğu lisans öğrencisidir ve bu öğrenciler daha çok ders kitabı okumaktadır. Öğrenci ihtiyaçları göz önüne alındığında, ders kitaplarını konu edinen daha çok çalışmanın yapılması gerektiği görülmektedir. Araştırmacıların, ders kitapları yerine bilimsel makaleleri ve tezleri inceleme konusu yapmasının nedenlerinden biri, son iki metin türünün belirli bölümlerden oluşması nedeniyle incelemesinin daha kolay olması, diğeri ise ders kitaplarının daha uzun olması nedeniyle incelemelerinin daha zor olması olabilir. Bir diğer neden de makalelerin hakem denetiminden geçmesi dolayısıyla daha güvenilir veri kaynakları olduğu düşüncesi olabilir.

Araştırmada elde edilen en son veri de çalışmaların %70'inin YDT, %30'unun ise ADT bağlamında gerçekleştirildiğini göstermiştir. Özellikle öğretim, ihtiyaç analizi, akademik kelime ile ölçme ve değerlendirme kategorilerindeki çalışmalar, ağırlıklı olarak YDT bağlamında gerçekleştirilmiştir. Öğrenci ürünü akademik metinlerde ise daha çok Türk öğrencilerin yazdığı metinlerin inceleme konusu yapıldığı görülmektedir.

Araştırmanın sonuçlarından hareketle şu önerilerde bulunulmuştur:

- 24 yılda (2000-2023) AT üzerine 217 ampirik çalışma yapılmıştır. AT'nin ortaöğretimden yükseköğretime kadar farklı kurumlarda, çok çeşitli akademik disiplinlerde ve ortamlarda, farklı işlevler için kullanıldığı düşünüldüğünde, çalışma sayısının az olduğu görülmektedir. AT üzerine daha fazla sayıda çalışma yapılmalıdır.
- Liselerde de At üzerine ampirik çalışmalar gerçekleştirilmeli, ortaokullardaki çalışma sayısı artırılmalıdır.
- Sadece fen bilimlerinde gerçekleştirilmiş altı, sadece sağlık bilimlerinde gerçekleştirilmiş iki ampirik çalışma bulunmaktadır. AT üzerine yapılan çalışmaların ülkemizdeki uluslararası öğrenciler göz önüne alınarak daha çok YDT bağlamında yapıldığı ve bu öğrencilerin daha çok fen ve sağlık bilimlerindeki bölümleri tercih ettiği düşünüldüğünde, bu iki önemli alanda daha fazla sayıda müstakil çalışmanın yapılması gerektiği görülmektedir.
- Bulgularımız, AT konusunda çalışma yapan araştırmacıların genel olarak üniversitelerin çeşitli akademik disiplinlerindeki lisans öğrencilerine odaklanma eğiliminde olduklarını göstermektedir. Bu nedenle gelecekteki araştırmalar, ortaokul ve lise öğrencileri gibi diğer katılımcı kategorilerini de içermelidir. Ayrıca, lisansüstü öğrencilerin, akademisyenlerin ve AT öğreticilerinin yer aldığı çalışma sayıları artırılmalıdır.
- Tipik araştırma konularındaki (ör. akademik dilin özellikleri, öğretim, AT ders kitapları inceleme) hâkim eğilim muhtemelen devam edecek olsa da AT öğreticilerinin eğitimi ve mesleki gelişimi, ana dili Türkçe olanların ve olmayanların yazdığı bilimsel metinlerin karşılaştırılması, akademik söylem geliştirme, AT'nin sosyo-politik yönleri

ve çok dillilerin ana dil ve kültürlerinin AT'de yazdıkları bilimsel metinlere etkisi konularında da çalışmalar yapılmalıdır.

- Bulgularımız, çalışmalarda yazma becerisine ağırlık verildiğini göstermektedir. Akademik konuşma, akademik dinleme ve akademik okuma becerilerinde daha fazla müstakil veya bunların kombinasyonlarından oluşan çalışmalar yapılarak aradaki farkın kapatılması yoluna gidilmelidir.

- Karma yöntemle yürütülen çalışmaların sayısı artırılmalıdır.

- Lisans ve ön lisans programlarında kullanılan ders kitaplarını ve bildirileri inceleme konusu yapan çalışmalara ağırlık verilmeli, makale ve tezlerin yöntem bölümlerini müstakil olarak ele alan çalışmalar da yapılmalıdır.

- Akademik dilin özelliklerini konu edinen çalışmaların biri hariç hepsinin, yazılı AT'nin özelliklerini betimlenmeye çalıştığı görülmektedir. Sözlü AT'nin özelliklerinin betimlenmesi için ders anlatımları, sunumlar, sempozyum, kongre, konferans ve tez sunumları gibi ortamlarda kullanılan sözel akademik söylemi kayıt altına alıp inceleyen çalışmalara ağırlık verilmelidir. Bu bağlamda, Dang et al.'ın (2017) İngilizcede yaptığı gibi, sözlü AT kelime listesi hazırlamak bu tür çalışmalardan biri olabilir.

- Ülkemizde AT kullananların çoğunluğunun kendi vatandaşlarımız olması dolayısıyla, AT'nin ana dil olarak öğretiminde daha çok çalışma yapılmalıdır. Bu çalışmaların özellikle, öğretim, ders kitabı inceleme ve ihtiyaç analizi kategorilerinde olması daha faydalı olacaktır.

KAYNAKLAR

- Akbaş, E. (2012). Exploring metadiscourse in master's dissertation abstracts: cultural and linguistic variations across postgraduate writers. *International Journal of Applied Linguistics and English Literature*, 1(1), 12-26.
- Akbaş, E. (2014). Are they discussing in the same way? Interactional metadiscourse in Turkish writers' texts. A. Lyda ve K. Warchal (Eds.), *Occupying niches: Interculturality, crossculturality and aculturality in academic research*, s 119-133. Springer.
- Altunkaya, H., ve Ayrancı, B. (2020). The use of Edmodo in academic writing education. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 16(1), 89-103. <https://doi.org/10.17263/jlls.712659>
- American Psychological Association (APA). (2010). *Publication manual of the American Psychological Association* (6th ed.). American Psychological Association
- Aydın Öztürk, E., ve İşeri, K. (2023). Bilimsel makale özetlerinde üstsöylemsel adlar. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 56, 421-434. <https://doi.org/10.30794/pausbed.1258258>
- Benesch, S. (2008). *Critical English for academic purposes: Theory, politics, and practice*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Çalışır, S. (2015). *Türkçede bilimsel metinlerde olumsuzluk*. (Yüksek lisans tezi). Sosyal Bilimler Enstitüsü, Anadolu Üniversitesi.
- Çekici, Y. E. (2022). Akademik yazma ve tartışma kültürü bağlamında editöre mektup. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (9), 105-115. <https://doi.org/10.51531/korkutataturkiyat.1187446>
- Çiftler, F., ve Aytan, T. (2019). Yabancılar için akademik Türkçe kitapları üzerine bir inceleme. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 7(4), 75-91. <https://doi.org/10.29228/ijlet.39947>
- Dang, T. N. Y., Coxhead, A., ve Webb, S. (2017). The academic spoken word list. *Language Learning*, 67(4), 959-997. <https://doi.org/10.1111/lang.12253>
- Demir, D. (2023). Syntactic structures of Turkish research article titles in medicine and engineering. *African Educational Research Journal* 11(3), 403-412. <https://doi.org/10.30918/AERJ.113.23.068>

- Demirel Aydemir, G. D. (2023). *İkinci / yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde akademik dinlemeye yönelik üstsöylem belirleyicilerinin tespiti*. (Doktora tezi). Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Hacettepe Üniversitesi.
- Demirtaş Tolaman, T., ve Karakaş, N. (2021). Akademik yazma becerisiyle ilgili makaleler üzerine bir inceleme. *RumeliDE Dil Ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi(Ö10)*, 447-460. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1012461>
- Fidan, M. (2023). İşaretleterek okuma ve not alarak okuma stratejilerinin akademik metinlerin anlaşılabilirliğine etkisi. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 12(2), 488-496. <https://doi.org/10.30703/cije.1233743>
- Guardado, M., ve Light, J. (2020). *Curriculum development in English for academic purposes: a guide to practice*. Palgrave Macmillan.
- Gülay, E. (2019). *Akademisyenlerin akademik yazma tutukluğunun incelenmesi*. (Doktora tezi). Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Trabzon Üniversitesi.
- Huber, E. ve Uzun L. S. (2000). Dilbilim alanında Türkçe yazılan bilimsel metinler üzerine gözlemler. S.A. Özsoy ve E. E. Taylan (Eds.). *XIII. Dilbilim kurultay bildirileri*, 201-215. Boğaziçi Üniversitesi yayınları
- Hyland, K. (2016). Methods and methodologies in second language writing research. *System*, 59, 116-125. <https://doi.org/10.1016/j.system.2016.05.002>
- Hyland, K. (2018). Sympathy for the devil? A defence of EAP. *Language Teaching*, 51(3), 383e399. <https://doi.org/10.1017/S0261444818000101>
- Hyland, K., ve Jiang, F. K. (2021). A bibliometric study of EAP research: Who is doing what, where and when?. *Journal of English for Academic Purposes*, 49, 1-12. <https://doi.org/10.1016/j.jeap.2020.100929>
- Hyland, K., ve Shaw, P. (2016). *The Routledge handbook of English for academic purposes*. Routledge.
- Işık, Kirişçi, D. (2020). *Türk ve İngiliz araştırmacılar tarafından yazılan makalelerin özetlerindeki üstsöylem belirleyicileri*. (Yüksek lisans tezi). Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Bahçeşehir Üniversitesi.
- Kan, M. O. (2014). *Sözbilimsel yapı temelli bir metindilbilim çözümlemesi: Türkçe eğitimi alanındaki yüksek lisans tezlerinin sözbilimsel yapı özellikleri*. (Doktora tezi). Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Üniversitesi.
- Karagöl, E., ve Korkmaz, C. B. (2021). Ders kitabı ve bilimsel metin yazarlarının görüşlerine göre uluslararası öğrencilere akademik Türkçe öğretimi. *RumeliDE*

- Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (25), 208-230.
<https://doi.org/10.29000/rumelide.1032431>
- Kaya, M., Avşar, A. ve Demirel, O. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde akademik Türkçe ve alt başlıkları ile ilgili yapılan çalışmaların eğilimleri. *Anadolu Dil ve Eğitim Dergisi*, 1(2), 123-133.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.10445763>
- Kaya, M., Avşar, A., ve Demirel, O. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde akademik Türkçe ve alt başlıkları ile ilgili yapılan çalışmaların eğilimleri. *Anadolu Dil Ve Eğitim Dergisi*, 1(2), 123-133.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.10445763>
- Kıryak. Z. (2022). *Ortaokul öğrencilerinin fen konularında bilim dilini anlama ve kullanma düzeylerinin geliştirilmesi*. (Doktora tezi). Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Trabzon Üniversitesi.
- Kocaman Gürata, E., Koyuncu, İ., ve Durmuş, M. (2023). Yabancılara Türkçe öğretiminde akademik Türkçe üzerine yapılan bilimsel çalışmaların bibliyometrik analizi. *XV. Dünya Dili Türkçe Sempozyumu Bildiri Kitabı*, 1434-1448.
- Konukman, B. (2012). *Almanca ve Türkçe bilimsel metinlerde biçem*. (Doktora tezi). Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi.
- Konyar, M. (2019). *Uluslararası öğrencilerin akademik Türkçe ihtiyaç analizi ve örnek ders içeriği*. (Yüksek lisans tezi). Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi.
- Liazos, N. (2019). Akademik amaçlı Türk dili öğretiminde teknoloji kullanımı. İ. Güleç, E. Sella, A. Okur ve B. İnce (Eds.). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yeni yönelimler*. Sakarya Üniversitesi TÖMER.
- Lillis, T., ve Tuck, J. (2016). Academic literacies. K. Hyland, ve P. Shaw (Eds.), *The Routledge handbook of English for academic purposes*, 30-43. London, UK: Routledge.
- Oflaz Köleci, E., ve Uzun, G. (2020). Temel bilimler alanında yazılmış Türkçe araştırma yazılarında bilgisellik ve kaçınma. *Dokuz Eylül Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 8(1), 1-15.
- Özdemir, E. (2021). *Erciyes Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi akademik Türkçe kitap setlerinin dinleme ve yazma etkinlikleri açısından incelenmesi*. (Yüksek lisans tezi). Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.

- Paltridge, B. (2004). Academic writing. *Language Teaching*, 37(2), 87-105. <https://doi.org/10.1017/S0261444804002216>
- Riazi, A. M., Ghanbar, H., ve Fazel, I. (2020). The contexts, theoretical and methodological orientation of EAP research- Evidence from empirical articles published in the Journal of English for Academic Purposes. *Journal of English for Academic Purposes*, 48, 1-17. <https://doi.org/10.1016/j.jeap.2020.100925>
- Riazi, Mehdi, Shi, L., ve Haggerty, J. (2018). Analysis of the empirical research in the journal of second language writing at its 25th year (1992e2016). *Journal of Second Language Writing*, 41, 41-54. <https://doi.org/10.1016/j.jslw.2018.07.002>
- Şen, E. (2019). *Bilimsel makale özetlerinde üstsöylem belirleyicilerinin incelenmesi*. (Doktora tezi). Sosyal Bilimler Enstitüsü, Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Türkben, T. (2023). Öğretmen adaylarının dijital ortamlardaki akademik okuma alışkanlık ve eğilimlerinin belirlenmesi. *Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 88-116. <https://doi.org/10.32321/cutad.1137024>
- Vergili, Y. E. ve Haykır, T. (2023). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde akademik Türkçe-iş Türkçesi bibliyografyası ve üzerine bir inceleme. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 8(2), 359-392. https://doi.org/10.17932/IAU.TOMER.2016.019/tomer_v08i2007
- Yang, R., Xu, L., ve Swales, J. M. (2023). Tracing the development of English for Specific Purposes over four decades (1980–2019): A bibliometric analysis. *English for Specific Purposes*, 71, 149-160. <https://doi.org/10.1016/j.esp.2023.04.004>
- Yarar, E. (2001). Bilimsel araştırma makalelerinin giriş bölümlerindeki söylem yapısı. F. Özden Ekmekçi, S. Z. Akıncı, N. Aslan, T. Bulut (Eds.). *14. Dilbilim Kurultayı Bildirileri*, 110-122. Çukurova Üniversitesi yayınevi.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin.
- Yıldız, S. (2018). Akademik dinleme becerisi yeterliliği ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 1210-1230. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2018.-400747>
- Yurdakul Güde, C. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde akademik yazmaya yönelik bir içerik önerisi*. (Yüksek lisans tezi). Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.

SUMMARY

Hyland (2018) defines EAP as a language education approach based on finding target academic groups' language characteristics, discourse practices, and communicative skills. This concept encompasses language research and language teaching that centres on the communication needs and practices of those working in academic settings. Academic language teaching is a branch of applied linguistics and includes a range of activities, from designing listening materials to determining the discourse characteristics of doctoral thesis defence exams (Hyland & Shaw, 2016).

According to Hyland (2016), what distinguishes academic language teaching from general language teaching is that the former focuses on specific and purposeful uses of the language. Therefore, curriculum developers need to examine the characteristics of language used in specific academic contexts and instructors need to focus on these characteristics in their classrooms. On the other hand, Guardado & Light (2020) draw attention to the diversity of disciplines in these classes, based on the fact that students from different departments such as business administration, computer science and agricultural engineering are educated together in classes where academic language is taught. Although attending lectures and writing academic texts are common activities of all departments, the fact that departments have their own terms and communication norms makes the work of students and instructors in these classes difficult.

Many studies have been conducted to examine the research carried out so far on EAP. In one of these studies, Hyland & Jiang (2021) examined 12,619 articles published in 40 journals between 1980 and 2020. The results showed that "while topics concerning teaching, learning and classroom practices, have remained popular, those with a focus on contexts and discourses have grown since 2001, with substantial attention devoted to identity, interaction and genre" (p. 1). Riazi et al. (2020) examined 416 empirical research articles published in the *Journal of English for Academic Purposes* between 2002 and 2019. According to the results, "The typical article in JEAP was written by a single author addressing an instructional issue based on genre theory as related to undergraduates in universities and using combined methods..." (p.1).

Similar studies have been conducted on academic Turkish (AT), although their numbers are very small. For example, Kaya et al. (2023), analysed 39 studies on AT. They found that the first study was conducted in 2012, most studies were conducted in 2022, the studies were mostly carried out with qualitative methods and the data were obtained mostly from documents. In another study, Demirtaş Tolaman & Karakaş (2021) examined articles published in the field of academic writing in Turkey between 2010 and 2020. No research has been found that examines all the empirical studies (articles, papers, theses, book chapters) on AT. The current research was conducted to fill this gap in the literature. We think it is important for academics working in this field to learn which topics have been studied most. As Hyland & Jiang (2021) state, this information will help academics become more familiar with the field, be informed about current research trends, and make informed decisions about the topics that need to be researched. The study sought answers to the following questions:

- 1) What is the distribution of studies on AT according to years and types?

2) What is the distribution of studies on AT according to data sources and methods used?

3) What have been the most frequently explored topics in AT studies?

4) Have studies on AT been conducted mostly in the context of teaching Turkish as a foreign language or as a mother tongue?

Method

Qualitative research method was preferred in the current research. The data of the study were collected by document analysis method. In order to answer the research questions, studies on AT were collected and a corpus was formed. The corpus included only empirical studies on AT. In the current study, following Riazi et al. (2018), empirical studies are defined as studies in which all kinds of quantitative or qualitative data are collected and analysed by the researchers themselves. These data may have been obtained from participants or from corpus-type studies without participants. All empirical studies on AT, including papers, research articles, theses and book chapters, were included in the study. Editorials, book reviews and review studies were not included. In order to avoid duplication of data, articles and papers produced from theses and papers converted into articles were excluded from the corpus.

The words typed into the search engines to access studies on AT are shown in Appendix 1. We reached a total of 217 studies. The last search was made on 31.01.2024, and thus all empirical studies on AT published from the past until the end of 2023 were included in the research.

Hyland's (2016) classification, briefly explained below, was used in coding the data sources of the studies:

- Elicitation, including self-reports such as "questionnaire," "interviews," and "tests."
- Introspection (collecting verbal or written reports including think-aloud protocols, retrospective reports, and diaries)
- Observation (directed or recorded data of live interactions or writing behaviours including audio or video recording and keystroke logging)
- Text samples (collection of naturally produced samples of writing including single or chains of texts and corpora)

Results

The first empirical study we could find on AT was conducted in 2000. In general, there has been an increase in the number of studies over the years. About half of the studies (47.9%) have been carried out in the last four years and the most studies have been carried out in 2023. Considering the types, it was seen that the most studies were in the form of articles (41.5%), followed by theses (35.9%), proceedings (15.7%) and book chapters (6.9%).

Analysis showed that three-quarters of the studies were based on research conducted in various academic disciplines, the rest one quarter of the studies were conducted in AT courses, and only three studies were conducted in secondary schools. Almost two-thirds (64%) of the studies included no participants. It has been found that most of these studies examine various academic texts such as articles, theses and textbooks. Undergraduate students took part as participants in 22.1% of the studies, postgraduate students in 2.3% and academicians in 4.2%.

A total of 14 different topics were identified in the studies. The topic of 40% of the studies is to determine the features of academic discourse. The second most researched topic in the studies was instruction (15.7%). This was followed by AT textbook reviews (9.2%), L1-L2 (7.8%), needs analysis (6.0%), student-produced academic texts (6.0%) and academic discourse across disciplines (5.5%).

65 studies addressing language skills in various categories were identified. It is seen that 43.1% of these studies are on academic writing. Studies that examine more than one skill at the same time are shown in the mixed group. There were 22 studies (33.8%) in this group. 7 (10.8%) studies on academic reading, 6 (9.2%) on listening and two (3.1%) on speaking were also found.

Approximately 85% of the studies were conducted using qualitative methods. This was followed by combined methods using both quantitative and qualitative methods with 9.2%. Two-thirds (63.6%) of the studies used academic texts as data sources. This was followed by elicitation (22.1%), introspection (8.8%) and multiple sources (4.6%). Two studies (0.9%) were conducted using observation only.

Discussion, Conclusion and Suggestions

It was observed that all studies, except three, were carried out in university settings. Although this result is compatible with that of Riazi et al. (2020), the difference between the percentages of the two results is large. Because in their research, the number of studies conducted in secondary and high schools is higher. In the current research, only three studies were conducted in secondary schools. We have not found any studies on AT in high schools. Considering that academic language is used at all levels of education, more studies need to be conducted in secondary education institutions to describe the features of AT.

Two-thirds of the studies did not involve any human participants. It has been seen that these studies examine various academic texts. In Riazi et al.'s (2020) research, this category constituted the largest group, too. However, in their research, the rate of studies in this category is one third. In both studies, undergraduate students rank second and their rates are quite close to each other (22%-24%). While the rate of graduate students in the current study is 2.4%, it is 14.7% in Riazi et al. This shows that more studies on AT should be carried out with graduate students.

Although the studies are divided into 14 groups according to their topics, it is seen that studies on the features and instruction of AT constitute 54% of the total studies. In Riazi et al.'s (2020) study, the two most researched topics are the same: Features of academic discourse and instruction. However, in their research, instruction is in the first place. It can be said that the results of the two studies are partially in line with each other. On the other hand, no studies have been conducted on AT in some categories. These categories are: Comparison of scientific texts written by native and non-native Turkish speakers, academic discourse development, socio-political aspects of AT, and the impact of multilinguals' native languages and cultures on scientific texts written in AT.

Empirical studies on language skills show that 43% of them focus on academic writing. Approximately one-third of the studies addressed the four skills together. There are very few studies that deal with academic reading, listening and speaking skills independently. More studies should be carried out on these three skills. In Riazi et al.'s (2020) research, most of the studies

were conducted on academic writing, which shows that both result are in line with each other. However, in their study, writing was followed by speaking, reading and listening, respectively. As can be seen, productive skills were studied more than receptive skills. In our study, writing was followed by reading, listening and speaking skills, respectively. Skills used in written communication are in front of the skills that enable verbal communication. Considering that academic language is also used orally in lectures, presentations, congresses, symposiums, and thesis defence exams, it seems that more studies need to be conducted that address speaking and listening skills in AT.

ORCID

Dursun Demir ORCID 0000--0002-4882-9462

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Bu alışmanın planlanması, yürütülmesi ve yazılı hale getirilmesinde sadece tek bir araştırmacı yer almıştır.

Destek ve Teşekkür Beyanı

Bu araştırmada herhangi bir kurum, kuruluş ya da kişiden destek alınmamıştır.

Çatışma Beyanı

Araştırmacıların, araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar atışması yoktur.

Etik Kurul Beyanı

Bu araştırma, doküman incelemesine dayalı bir çalışma olduğu için etik kurul izni gerektirmemektedir.

Ek 1. Arama motorlarına yazılan kelimeler

Akademik amaçlı dil	Araştırma yazıları	Academic listening
Akademik amaçlı	Araştırma yazısı	Academic literacy
Türkçe	Bilim dili	Academic reading
Akademik dijital	Bilimsel metin	Academic speaking
Akademik dinleme	Bilimsel yazı	Academic text
Akademik gereksinim	Kaçınma sözcükleri	Academic Turkish
Akademik ihtiyaç	Kaçınma kelimeleri	Academic writing
Akademik kelime	Kaçınma ifadeleri	Boasters
Akademik konuşma	Makale özetleri	Discourse analysis
Akademik metin	Sözbilimsel	Hedges
Akademik okuma	Türkçe akademik	Hedging
Akademik okuryazarlık	Üst söylem	Metadiscourse
Akademik söylem	Üstsöylem	Research article
Akademik söz varlığı	Vurgulayıcı sözcükler	Rhetorical structure
Akademik sözvarlığı	Vurgulayıcı kelimeler	Scientific article
Akademik Türkçe	Vurgulayıcı ifadeler	Scientific text
Akademik yazı		Turkish academic
Akademik yazım		Turkish research articles
Akademik yazma		

